№ 3. 1259 Dnia 16 Marca 1927 r. Rok III.

Piński Przegląd Diecezjalny

Treść numeru:

✝

Do Czcigodnych Kolegów, Przyjaciół i Znajomych ś. p. X. prałata Leona Światopełk-Mirskiego.

Skromny pomnik dla naszego niezapomnianego Konfratra będzie kosztował około 1200 zł. Nie możemy przecie pozostawić grobu jego bez tego widomego znaku naszej pamięci i miłości.

Wzywamy wszystkich do wzięcia udziału w składkach na cel powyższy.

Pińsk, 9 marca 1927 r. *POZOSTALI CZŁONKOWIE KAPITUŁY MIŃSKIEJ.*

Dział urzędowy.

Z Kurji Diecezjalnej.

1. Kurja ogłasza, że są do nabycia w kurji kancjonały Dr. Greburowskiego po cenie 13 zł. za egzemplarz.

(Cena księgarska 15 zł.)

Z Kurji Polowej.

2. Parafje wojskowe w obrębie diecezji Pińskiej.

Kurja J. E. x. Biskupa Wojsk Polskich zawiadomiła pismem z dnia 14/I i dn. 28/I rb. L. 282/I/27. do Jego Biskupiej Mości, że w związku z dek-

retem Nuncjusza Apostolskiego w Polsce nadesłanym dn. 27/II 1926 i utwierdzającym Statut dla Katol. Duchowieństwa Wojskowego, ogłoszony rozporządzeniem podpisanem przez Prezesa Rady Ministrów i Ministerstwo Spr. Wojsk. oraz Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 25/XI 1926 r. (Dziennik Ustaw z dn. 27 grudnia 1926 r. № 124), że na terytorjum diecezji Pińskiej utworzone zostały następujące parafje wojskowe:

I. w Pińsku par. św. Stanisława Kostki, obejmująca powiaty: Piński, Łuniniecki i Stoliński.

II. w Brześciu n./B. par. św. Kazimierza obejmnjąca powiaty: Brzeski, Bielsko-Podlaski i Włodawski.

III. w Kobryniu, par. św. Jacka M., obejmująca powiaty: Kobryński i Drohiczyński.

IV. w Baranowiczach, par. św. Antoniego Pad., obejmująca powiaty: Baranowicki i Nieświeski.

V. w Prużanie, par. św. Piotra i Pawła Apost., obejmująca powiaty: Prużański i Kosowski.

VI. Powiat Nowogródzki należy do par. wojsk. Nawiedz. N. M. P. w Słonimie.

VII. Powiaty Stołpecki i Wołożyński należą do par. wojsk. św. Franciszka z Asyżu w Mołodecznie.

VIII. Powiat Sarneński i Kamieńsko-Koszyrski do par. wojsk. św. Wojciecha B. M. w Kowlu.

Akta państwowe.

Z Ministerjum W. R. i O. P.
Zarządzenia:

I.

3. W sprawie postępowania władz szkolnych przy mianowaniu nauczycieli religji katolickiej.

Z dnia 24 kwietnia 1926 r.

Na popstawie art. 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1926 r. o zatwierdzeniu układu ze Stolicą Apostolską, określającego stosunek Państwa do Kościoła R,-Katolickiego (Dz. U. Rz. P. N. 47. poz. 324) zarządzam co następuje:

Jeżeli w publicznej szkole powszechnej zawakuje posada nauczyciela religji katolickiej, wówczas Inspektor Szkolny zwraca się do właściwego Biskupa diecezjalnego z prośbą o wyznaczenie kandydata na wakujące stanowisko. W wypadkach, gdy stanowisko nauczyciela religji katolickiej wakuje w szkole państwowej o poziomie szkół średnich, o wyznaczenie kandydata na nauczyciela religji zwraca się do Biskupa diecezjalnego Kuratorjum.

Po wyznaczeniu przez Biskupa diecezjalnego kandydata, wymienione wyżej władze szkolne, o ile nie są uprawnione do mianowania nauczycieli religji, przesyłają pismo Biskupa władzy, uprawnionej do mianowania, dołączają akt sprawy ze swej strony odpowiedni wniosek, kierując się przy tem przepisami obowiązującymi przy mianowaniu nauczycieli.

Władza, uprawniona do mianowania nauczycieli religji, mianuje wskazanego przez Biskupa kandydata nauczycielem religji, wydaje zamianowanemu nauczycielowi dekret nominacyjny i jednocześnie przesyła odpis dekretu nominacyjnego właściwemu Biskupowi diecezjalnemu do wiadomości.

Jeżeli władza uprawniona do mianowania nie uważa za właściwe mianować kandydata wskazanego przez Biskupa diecezjalnego, wówczas zwraca się do Biskupa o wskazanie kandydata.

Postanowienia niniejszego okólnika obowiązują od dnia ogłoszenia. Z dniem tym tracą moc obowiązujące dotychczas przepisy w niniejszej sprawie.

M I N I S T E R
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
(—) St. Grabski.

II.

4. O nauce szkolnej religji katolickiej.

z dnia 9 grudnia 1926 r.

Na mocy art. I ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. N. 50, poz. 304) i art. 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1925 r. (Dz. U. R. P. N. 47, poz. 324) o zatwierdzeniu układu ze Stolicą Apostolską określającego stosunek Państwa do Kościoła R.-Katolickiego, zarządza się co następuje:

§ 1. Zgodnie z art. 120 Ustawy Konstytucyjnej i z art. XIII Konkordatu pomiędzy Stolicą Apostolską a Rzecząpospolitą Polską z dnia 10 lutego 1925 r. (Dz. U. R. P. z r. 1925 N. 72, poz. 501) nauka religji katolickiej jest obowiązkową dla uczniów katolików we wszystkich szkołach (z wyjątkiem szkół wyższych) państwowych, publicznych i samorządowych oraz w szkołach prywatnych, korzystających z zasiłków państwowych lub samorządowych, albo posiadających prawa szkół państwowych lub publicznych.

§ 2. Obowiązek władz szkolnych dostarczenia nauczyciela religji istnieje, gdy liczba dziatek katolickich w szkole wynosi conajmniej dwanaście. Gdy ilość dzieci tej liczby nie osiąga, będą dzieci te łączone z dziećmi szkół sąsiednich. Gdyby i to nie było możliwem, inspektor szkolny lub dyrektor szkoły zwróci się do miejscowego duszpasterza, lub za porozumieniem się z ordynarjuszem do osoby

świeckiej o podjęcie się nauczania religji bez wynagrodzenia.

§ 3. Ilość godzin i plan nauki religji katolickiej ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z kompetentnemi władzami kościelnemi.

Nauka religji udzielaną będzie na podstawie podręczników, posiadających oprócz aprobaty Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego aprobatę kościelną i poleconych dla szkół właściwego Biskupa diecezjalnego.

§ 4. O udzieleniu urlopu, stabilizacji, zmianach w stosunku służbowym, rozwiązaniu stosunku służbowego, przeniesieniu w stan spoczynku, wdrożeniu śledztwa dyscyplinarnego, nałożeniu kary dyscyplinarnej lub porządkowej, lub orzeczeniu uwalniającem, zawiadamia szkolna władza właściwego Biskupa diecezjalnego.

§ 5. Biskup diecezjalny wykonywa przysługujące mu prawo wizytacji i nadzoru osobiście lub przez wyznaczonych przez siebie odpowiednich kapłanów (wizytatorów religji), których nazwiska będą podane do wiadomości władz szkolnych.

§ 6. Wizytatorowie, inspektorowie szkolni oraz kierownicy szkół o poziomie średnim, mają prawo wizytowania nauki religji katolickiej, nie mogą jednak egzaminować uczniów i winni ograniczać się do uwag pedagogicznych-dydaktycznych.

Duchownego nauczyciela religji katolickiej w szkołach powszechnych może wizytować tylko inspektor szkolny lub wyższe władze szkolne.

Natomiast kierownicy szkół powszechnych mogą tylko być obecni na nauce religji prowadzonej przez duchownych, bez prawa czynienia jakichkolwiek uwag.

§ 7. Praktyki religijne młodzieży szkolnej katolickiej należą do całości nauczania i wychowania religijnego. Młodzież szkolna obowiązana brać w nich udział. Praktyki religijne, obowiązujące młodzież szkolną, są normowane przez władzę duchowną w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i przez władze szkolne wprowadzane w czyn. Obowiązujące praktyki religijne są następujące:

a) w niedzielę i święta oraz na początku i na końcu roku szkolnego wspólne nabożeństwo z egzortą;

b) co roku wspólne trzydniowe rekolekcje;

c) trzy razy do roku (po rekolekcjach, i na początku i przy końcu roku szkolnego) wspólna spowiedź i komunja św. dla młodzieży;

d) wspólna modlitwa przed lekcjami i po lekcjach, przepisana przez właściwą władzę kościelną, a wprowadzona przez władzę szkolną. Czuwanie według istniejących rozporządzeń nad wykonaniem przez młodzież wspólnych praktyk religijnych jest obowiązkiem księży prefektów, dyrekcji i kierowników szkół i członków grona nauczycielskiego.

Jednorazowe lub dłuższe zwolnienie uczniów, całych klas lub szkoły od wspólnych obowiązków poszczególnych praktyk religijnych następuje po porozumieniu się dyrekcji i kierowników szkół z księżmi prefektami. Termin i miejsce praktyk religijnych układają dyrekcja i kierownictwa szkół z księżmi prefektami.

§ 8. Księża prefekci są nauczycielami i duszpasterzami młodzieży szkolnej w zakresie życia szkolnego. Jest więc ich szczególnym obowiązkiem czuwać nad życiem religijnem i narówni z innymi nauczycielami nad wychowaniem moralnem młodzieży szkolnej. Księża prefekci ze względu na swe stanowisko duszpasterskie mają obowiązek brać udział we wszystkich konferencjach, omawiających sprawę wychowania młodzieży szkolnej.

§ 9. W budżecie corocznym każdej szkoły o poziomie średnim, wyznacza się pewną kwotę na potrzeby religijne. Wysokość kwoty ustala się według przepisów, wydanych w tym względzie dla pokrywania wydatków rzeczowych.

§ 10. Na naukę śpiewu kościelnego należy poświęcić część czasu, przeznaczonego na obowiązkowe nauczanie śpiewu. Nauczyciel śpiewu jest obowiązany porozumieć się z księdzem prefektem co do doboru pieśni religijnych.

§ 11. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Kierownik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) K. Bartel.

5. Okólnik

w spr. kuracji osób duchownych.

Do Kurji Biskupiej
w Pińsku.

Warszawa, dnia 30 kwietnia 1926 r.

Przesyłając do Kurji Biskupiej w b. zaborze rosyjskim okólnik z dn. 10/IV. 26 r. Nr. VI/C. I 9016/25 w sprawie kuracji duchowieństwa, Ministerstwo miało na celu uregulowanie jej zarówno pod względem technicznym jak i budżetowym: pierwsze dotyczyło wprowadzenia tu niezbędnej kontroli tak ze strony Władz Państwowych, jak i Kościelnych przez porozumiewanie się jednych z drugiemi co do każdej odnośnej sprawy, drugie zaś wypływało z konieczności przestrzegania, aby wydatki w danym zakresie nie przekraczały kredytów, ustalonych w budżecie.

Z wpływających do Ministerstwa wniosków od Władz Kościelnych w sprawie kuracji osób duchownych Ministerstwo stwierdza, iż naogół wymienione Władze zastosowały się do przepisów, zawartych w okólniku z dn. 10/IV. 26 r. Zarazem jednak Ministerstwo zauważyło, iż

niektóre Ordynarjaty, a pomiędzy nimi nawet i te, które skądinąd w szeregu wypadków dały dowód przestrzegania przepisów powyższego okólnika, nieraz stosują dawny tryb postępowania, t. j. skierowują chorych duchownych do właściwych szpitali, nie porozumiewając się poprzednio co do tego z Ministerstwem i nie uzyskując jego decyzji, ani też nie powiadamiając Ministerstwa w myśl p. 2 tegoż okólnika o wysyłaniu chorych co do szpitali w razie nagłej potrzeby. Potwierdzenie tego znajduje Ministerstwo w wykazach, nadsyłanych przez Magistrat m. st. Warszawy i wymieniających między innemi takie osoby duchowne, które wprawdzie przedstawiły Zarządom odnośnych szpitali zaświadczenia Władz Kościelnych, lecz nie posiadały pism, zawierających decyzję Ministerstwa.

Wobec powyższego, podkreślając konieczność ścisłego przestrzegania okólnika z dn. 10/IV. 26 r. Nr. VI/C. I. 9016/26 Ministerstwo zaznacza, iż posiadając w budżecie na omawiane cele niezmiernie ograniczone kredyty i będąc zmuszone do prowadzenia szczegółowej ewidencji ponoszonych w tym zakresie wydatków, na przyszłość będzie uwzględniać rachunki za kurację tych jedynie osób duchownych, co do których Ordynarjaty porozumiały się z Ministerstwem i uzyskały stamtąd przychylną odpowiedź w tej czy innej formie. Jakkolwiek kopje decyzji swych co do kuracji poszczególnych osób duchownych Ministerstwo będzie przesyłać do odnośnych szpitali, Władze Kościelne będą obowiązane przesyłać tam również wraz ze swemi zaświadczeniami co do osoby chorego odnośne pisma Ministerstwa (lub ich kopje), szpitale zaś i t. p. jedynie na mocy obu tych dokumentów będą mogły przyjmować chorych duchownych na całkowity lub częściowy rachunek Państwa, przyczem dla usprawiedliwienia odnośnych rachunków, przesyłanych do Ministerstwa, winny będą dołączać wymienione dokumenty.

W wypadkach nagłych obowiązuje nadal p. 2 okólnika z dn. 10/IV. 26 r. Władze Kościelne winny jednak ściśle przestrzegać go w zakresie informowania o tem Ministerstwo.

Bez względu na to, w jakiej formie będą wydawane przez Ministerstwo odnośne decyzje, nie przesądzając również sposobów załatwiania spraw, dotyczących kuracji osób duchownych, których dotacje wynoszą nie mniej niż 600 punktów miesięcznie, oraz mając na względzie tę okoliczność, iż przeważna ilość odnośnych spraw przypada na duchowieństwo parafjalne wzgl. zakonne oraz na alumnów seminarjów, Ministerstwo zaznacza, iż ze względów budżetowych naogół będzie mogło przy zachowaniu wyżej wyłuszczonego trybu postępowania — omawiane sprawy załatwiać w sposób następujący:

1) Całkowite pokrywanie kosztów kuracji przez Ministersfwo możliwe będzie:

a) w stosunku do duchowieństwa parafjalnego za czas przebywania na kuracji nie dłużej niż w ciągu 10 dni.

b) w stosunku do alumnów, zakonników, oraz księży emerytów — za czas do 3 tygodni.

2) Częściowe zaś pokrywanie kosztów możliwe będzie:

a) w stosunku do duchowieństwa parafjalnego: jeżeli kuracja trwa od 10 do 20 dni, przyczem Ordynarjaty winny w tym wypadku wpłacać część, wynoszącą połowę dotacji miesięcznej danego chorego, jeżeli zaś potrwa powyżej 20 dni — całkowitą dotację.

b) w stosunku do alumnów, zakonników oraz księży emerytów: jeżeli kuracja trwa powyżej trzech tygodni, przyczem Ordynarjaty winny będą wpłacać całkowitą miesięczną dotację lub pensję danego chorego.

Tryb, wyżej przewidziany w p. 2, rozciągać się może najwyżej na 3-miesięczny przeciąg czasu. O ileby jednak kuracja miała trwać dłużej, Ministerstwo będzie w stanie począwszy od czwartego miesiąca pokrywać jedynie połowę jej kosztów.

Nie dotyczy to wszakże osób, zapadających na choroby długotrwałe (np. płucne) lub całkiem nieuleczalne (np. umysłowe) kiedy w zasadzie Ministerstwo od samego początku nie będzie mogło pokrywać więcej, niż połowy kosztów.

Ministerstwo zresztą zastrzega sobie możność indywidualnego traktowania każdej poszczególnej sprawy, dotyczącej danej materji.

O powyższem zechce Kurja podać do wiadomości Zarządu Seminarjum, jak również duchowieństwa parafjalnego oraz zakonnego.

Odpis niniejszego okólnika wraz z odnośną instrukcją Ministerstwo przesyła do Magistratu m. st. Warszawy.

Za Ministra
(—) K. Okulicz
Dyrektor Departamentu Wyznań.

Kanonik Ks. H. Humnicki

Kanclerz Kurji Biskupiej.

Sprawozdanie Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo w Nowogródku z r. 1926.

ZARZĄD.

Dyrektor Stow. Ks. Dz. K. Bukraba. Przewodnicząca p. Jadwiga Ratomska (3-go maja d. wł.) Skarbniczka p. Felicja Żegocianka, Słonimska 40. Sekretarka Janina Lubowidzka.

Posiedzeń wtorkowych odbyto 35. — Źródła dochodu: własne składki na posiedzeniach; ofiary prywatne; skarbonka św. Antoniego; z urządzanych loteryj, kwest i odczytu; z Komitetu „Gwiazdkowego"; z Sądu i Magistratu.

BILANS ROCZNY:

Członkiń czynnych	Członkiń wspier.	Wspierano ubogich: Rodzin	Wspierano ubogich: Dzieci	Wspierano ubogich: Dorosłych	Wizyt u biednych	ZAPOMOGI: Gotówką (Zł.)	ZAPOMOGI: W artykułach spożywczych (w kilogramach)	ZAPOMOGI: W odzieży	ZAPOMOGI: W lekarstwach (Zł.)	Obrót pieniężny: Przychód Zł.	Obrót pieniężny: Rozchód Zł.
13.	1.	40.	90.	20.	380.	2.699-35 gr.	Chleba . . . 25	Bielizny szt. . . . 40	142.	4.449-32 gr.	4.278-75 gr.
					Oprócz		Bułek sztuk . . 96	Materjału now. metr. . 18			
					tego		Mąki pszennej . . 196	Obuwia par. . . . 30			
					codzien-		Słoniny i wędlin . 55	Palt wat. 5			
					nie od		Mleka butelek . . 5	Garnitur męsk . . . 4			
					3—4		Cukru 22	Kurtek 17			
					biedn.		Słodyczy . . . 3	Sfetrów 5			
					przyj-		Mięsa 5	Ubrań damsk. i dziec. . 30			
					muje		Krup 10	Poduszka 1			
					się w		Kartofli . . . 200	Czapek 5 waty ½			
					domu.		Świec ½ Mydła 16 kawałk.	Pończoch 10 par. Książ. 4, różan.			
						2.699-35 gr.	na ogóln. sumę 557-40 gr.	na ogóln. sumę 800 zł.	142.	4.449-32 gr.	4.278-75 gr.

Pozostaje w kasie na 3-go lutego b. r. 170 zł. 57 gr.

Inne pomoce materjalne: Pogorzałej wdowie kupiono chatę. Wydano obiadów 50. Opiekowano się umysłowo chorą w ciągu 6-ciu tygodni. Utrzymuje się zredukowaną osobę od dłuższgo czasu. Dano nocleg 16-tu osobom. Urządzono kilka pogrzebów. Udzielano zapomóg więźniom po odbytej karze. Wspierano osoby przyjezdne znajdujące się w krytycznem położeniu. Wystarano się dla 10-ciu osób o zajęcie. Robiono starania o ulokowanie bezdomnych w przytułku. Ulokowano dziewczynę z niemowlęciem w Domu „Dz. Jezus", dwie sieroty w Zakładzie Opieki Najśw. M. P. i 2-je sierot w Zakładzie „Powściągliwość i Praca".

Udzielone pomoce duchowe: Nieślubną parę nauczono katechizmu celem przejścia i zawarcia małżeństwa w kościele Rz-Kat. Przygotowano do przyjęcia katolicyzmu 4 osoby. Doprowadzono do chrztu 2-je dzieci. Zachęcono i ułatwiono spowiedź 7-miu osobom, od kilkunastu lat zaniedbujących takową. Odwiedzano więźniarki, dostarczając im książek. Wpływano na upadłe kobiety i nieślubne rodziny. Roztaczano opiekę nad chorymi.

Przewodnicząca *Jadwiga Ratomska.*

Sekretarka *Janina Lubowidzka.*

Dział nieurzędowy.

Bibljoteka Seminarjum Duchownego w Pińsku.

(Ciąg dalszy).

Takim sposobem do Franciszkanów dostały się księgozbiory Dominikanów, Komunistów (Bartoszków), Bernardynów pińskich (428 tomów w 1828 roku) i niektóre książki po Jezuitach pińskich i innych klasztorach sąsiednich. Zwłaszcza Dominikani posiadali bibljotekę poważną, a także Komuniści (Bartoszkowie) i Pijarzy w Lubieszowie rozporządzali dość zasobnemi księgozbiorami.

Wszystkie te książki i rękopisy znajdowały się w specjalnem pomieszczeniu nad zakrystją w względnie dobrym porządku, chociaż katalogu nie było. Nie zdaje się też, żeby ktokolwiek używał tych książek. W takim stanie bibljotekę pofranciszkańską zastała wojna, i okupacja niemiecka. Wówczas korzystając z kroniki konwentu z w. XVIII, jeden z niemieckich kapelanów wojskowych opisał konwent w „Franziskanische Studien" 1919 str. 54, przytaczając dokument fundacyjny w przekładzie niemieckim. Atoli sama owa kronika od tego czasu zaginęła. Wogóle cała bibljoteka podówczas przechodziła najgorsze koleje. Wyrzucono ją bowiem z właściwego miejsca na dziedziniec, gdzie mokła na deszczu, a kto chciał, przychodził i zabierał książki.

Oczywiście w tym czasie niejedno zaginęło, i to zapewne cenne rzeczy.

Do porządkowania bibljoteki zabrano się dopiero po ustaleniu siedziby diecezji i seminarjum duchownego w Pińsku. Wówczas zebrano książki, oczyszczono, i wysuszono. Obecnie sporządza się katalog. Prace te podjęła zwłaszcza pani Katolińska.

Do organizacji diecezji należy także organizacja jej zasobów bibljotecznych i archiwalnych. Tutaj jak i gdzieindziej łączy się to jeszcze z potrzebami bibljoteki dla seminarjum duchownego. Z chwilą więc urządzenia seminarjum w Pińsku, przybył znaczny zasób książek z Nowogródka, bądź to dawnych, przedstawiających wartość bibljograficzną, bądź nowych, służących bezpośrednio celom seminaryjnym. Dalej J. E. X. Biskup przedsięwziął inicjatywę celem zgromadzenia w jedno miejsce rozproszonych książek i archiwaljów. Wskutek wydanego rozporządzenia przybyły do bibljoteki dawne książki z Siemiatycz, od X. Kanonika D ra Jana Więckiewicza, głównie pochodzące z tamtejszego klasztoru Misjonarzy, a także niektóre rzeczy z Horodyszcza, nadesłane przez X. prałata Zelbę po tamtejszych Benedyktynach; ostatnio z Kossowa przysłane przez X. dziekana F. Drozdowskiego.

Z nowszych książek należy wspomnieć o spadkach po XX zmarłych: Wojtiku, Światopełk-Mirskim, Zarakowskim, Wł. Szymańskim, tudzież nie przybyłe jeszcze po ś. p. X. Rembielińskim i F. Grabowskim tudzież piękny dar pochodzący od X. prałata W. Czeczotta, oraz oczywiście samego X. Biskupa, który wszelkie książki swoje podarował seminarjum.

Z pośród książek przywiezionych z Nowogródka wspomnieć trzeba o zbiorze, jaki ofiarowali klerycy — komplecie Bibljoteki Narodowej.

Obecnie w bibljotece znajduje się rękopisów 608, druków około 4000. Zbiór ten da się znacznie pomnożyć, skoro wszyscy XX. proboszczowie nadeślą swoje dawne bibljoteki parafjalne. Opracowanie tych druków dawnych pozwoli zebrać dużo materjału do dziejów diecezji i jej poszczególnych kościołów. Zwłaszcza baczną uwagę wypadnie tu zwrócić na rękopisy.

Byłoby pożądane, a nawet należy to do normalnie urządzonej diecezji, aby przy bibljotece znajdowało się Archiwum Diecezjalne, w którem mieścić się będą wszelkie dawne akta diecezjalne i parafjalne, nie wyłączając ksiąg metrykalnych do r. 1850.

Obok tego w bibljotece powinny się znajdować książki nowsze, służące bezpośrednim potrzebom naukowym profesorów i kleryków. Co do tego, liczyć można na dary z bibljotek prywatnych poszczególnych księży. Atoli trudno się spodziewać, żeby z tego źródła napłynęło dużo a nawet dosyć potrzebnych, a owszem niezbędnych książek. Wobec tego nasuwa się konieczność kupowania, a to przy stanie finansowym diecezji i seminarjum nasuwa wielkie trudności.

Personel pracujący w bibljotece składa się z jednego z profesorów seminarjum, załatwiającego pobocznie bibljotekę, i z jednej asystentki. Pewną część książek wydzielono, aby służyła jako bibljoteczka podręczna dla kleryków. Opiekuje się nią jeden z alumnów.

Wśród licznych niedostatków Bibljoteki na pierwszem miejscu należy postawić jej brak stosownego pomieszczenia. Obecnie mieści się magazyn i pracownia w przejściowym korytarzu. Pewną część udało się poustawiać w szafach, stojących na głównym korytarzu seminarjum. Wszystko to jest oczywiście prowizoryczne, ale cierpi na tem tak praca w bibljotece, jak i same książki.

Do jakiego takiego skatalogowania i uporządkowania Bibljoteki droga jest jeszcze daleka. Wynik pomyślny będzie zależeć w znacznym stopniu od zainteresowania i pomocy całego duchowieństwa diecezji.

Ks. Dr. Kantak.

KRONIKA.

Życie Seminarjum Diecezjalnego w Pińsku w lutym 1927 r.

Dnia 2. II. w święto M. B. Gromnicznej Jego Biskupia Mość udzielił w kaplicy semina-

ryjnej tonsury alumnom: Wiktorowi Drzewieckiemu i Wacławowi Piątkowskiemu.

Dnia 9. II. z okazji zjazdu WW. XX. Dziekanów z całej Diecezji w Katedrze Pińskiej zostały odśpiewane z udziałem alumnów seminarjum egzekwie, oraz msza św. żałobna, celebrowana przez Jego Biskupią Mość, za duszę ś. p. ks. Biskupa Matulewicza, byłego Ordynarjusza diecezji Wileńskiej.

Dnia 10. II. zawitał do seminarjum dyrektor Macierzy Szkolnej p. Stemler, który wygłosił tu odczyt na temat potrzeby szerzenia oświaty wśród społeczeństwa polskiego. Pozostawił on po sobie miłe wrażenie, gdyż mówił bardzo zajmująco, dowcipnie oraz z wielką znajomością przedmiotu i psychologji ludu.

Dnia 12. II. W rocznicę Koronacji papieskiej Jego Biskupia Mość udzielił tonsury alumnom Stanisławowi Szeplewiczowi i Tomaszowi Miłkowskiemu. Ceremonji dokonał w Kaplicy Seminaryjnej.

Tegoż dnia wieczorem w sali malinowej Seminarjum odbyła się akademija ku czci Ojca Św., urządzona przez alumnów, Na program jej złożył się cały szereg krótszych, lub dłuższych referatów, z których główniejsze: „Nieomylność Papieża podług św. Tomasza z Akwinu“ (al. Szeplewicz), „Papiestwo a Polska“ (al. Śmiejan), „Papież a ludzkość“ (al. Oleszczuk), „Pius XI, a Polska“ (al. Piątkowski), „Pius XI, jako uczony“ (al. Porczyński), „Dwa sztandary“ (al. Mianowski), prócz tego weszło do programu kilka deklamacyj, śpiewów solowych i chóralnych pod dyr. al. Dziekońskiego, oraz popisy orkiestry seminaryjnej. Całą uroczystość która przeciągnęła się do późnego wieczora zakończyło, w bardzo serdecznych słowach skreślone przemówienie Jego Biskupiej Mości, który wyraził swoje zadowolenie z powodu urządzonej akademji, wspomniał na swoje młodociane lata, gdy podobne akademje urządzane były kiedyś w Akademji Petersburskiej, oraz podkreślił stanowisko Stolicy Apostolskiej w kościele katolickim i w gorących słowach zachęcił ku Niej. Wreszcie odśpiewana przez chór seminaryjny kantata „Tu es Petrus“ uroczyście zamknęła ten podniosły obchód.

Dnia 14.II Jego Biskupia Mość odprawił w Katedrze nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Ks. Biskupa Zdzitowieckiego, Ordynarjusza diecezji Kujawsko-Kaliskiej.

Uroczystość obchodu 5-ej rocznicy koronacji Ojca św.

w seminarjum duch. w Nowogródku.

Zabiły radośnie serca Polaków 12 lutego —niosąc hołd swemu prawie że współziomkowi, ukoronowanemu potrójną koroną — wyniesionemu na tron Papieski — Piusowi XI-mu. Cała Polska składała w tym dniu hołd Najwyższemu Dostojnikowi Kościoła, biorąc udział w licznych akademjach urządzonych ku Jego uczczeniu.

Na dalekim wschodzie, w jednej ze strażnic Polski na kresach, w Nowogródku — już zrana zadźwięczały rozgłośnem echem dzwony śpiżowe, zwołując wiernych na modlitwę, za ich Ojca-Pasterza. Wieczorem zaś, licznie zebrani Nowogródzianie, zarówno jak najwyżsi przedstawiciele władzy, tak i maluczcy, brali udział w uroczystej akademji urządzonej przez Seminarjum Duchowne.

Uroczystem odegraniem „Marsza Papieskiego“ przez orkiestrę Seminaryjną rozpoczęto akademję. Następnie p. prof. Majchrzycki w swem przemówieniu scharakteryzował dzieje papiestwa od najdawniejszych, do teraźniejszych czasów. Wskazał na niezwyciężoną potęgę Kościoła — trwającego, pomimo tylu trudności, niezachwianie w swych posadach przeszło XX stuleci.

Nastąpiły deklamacje najmłodszycb uczni Seminarjum, zwłaszcza jeden z nich, zaledwie 15-letni chłopak, M. Popielarczyk, z ogromnym zapałem oddeklamował „Łódź Piotrową“ M. Ciesko-Mączyńskiej. Inny alumn, St. Bubien odczytał również dobrze referat, odznaczający się starannością formy i bogatą treścią.

Część II-ą wykonała orkiestra dęta. Rozlegały się więc obok poważnych tonów polonezów i innych utworów — wdzięczne piosenki wiejskie, tak często śpiewane przez lud, porywające swa melodją. Wreszcie na zakończenie odzwierciadlono dwie sceny z życia uczniów Chrystusa; przedstawiające powołanie św. Piotra na apostoła i śmierć Jego na krzyżu.

Całość była niezwykle dobrze ujęta. Dekoracja sali, a zwłaszcza sceny, była nadzwyczaj starannie wykończona. Zespół muzyki był też bardzo dobrze zharmonizowany. Powstanie swe zawdzięcza on ofiarności księży diecezji Pińskiej i alumnów Seminarjum.

Benedykt Korwin-Piotrowski.

Notatki bibljograficzne.

Ks. Jan Piwowarczyk **„Oddziaływanie dzisiejszych stosunków w świecie pracy na życie religijne i moralne robotnika"** (referat wygłoszony na Zjeździe Katolickim w Krakowie).

Broszurka Ks. Piwowarczyka jest zwięzłem, ale doskonałem ujęciem położenia religijnego i moralnego warstwy robotniczej w Polsce. Autor wykazuje, że katolicyzm polskich mas robotniczych jest powierzchowny, tradycjonalny i tem należy tłómaczyć postępy socjalizmu i komunizmu, oraz upadek moralności indywidualnej i rodzinnej. Przyczyną tego niepokojącego stanu są: czynniki materjalne (nędzne zarobki, fatalne warunki mieszkaniowe, niepewność jutra i t d.) oraz moralne, a więc przedewszystkiem agitacja antyreligijna. Zwalczać niebezpieczeństwo należy przez popieranie Chrześć. Związków zawodowych i zakładanie Stowarzyszeń kulturalno-oświatowych, przez prasę i żywe słowo. Każdy, kto rozumie, że najwyższy już czas przeciwstawić się propagandzie wywrotowej wśród robotników, powinien z broszurką Ks. Piwowarczyka gruntownie się zapoznać. Cena 30 gr. Do nabycia w Sekretarjacie Katolickich Stowarzyszeń Robotniczych, Kraków ul. Potockiego 11.

Ks. J, Makłowicz **„Z humoru religijnego."** Lwów 1926 Tom I i II (ilustr.) po 30 gr.

Rozmaite dawne i nowe bardzo często autentyczne facecyjki i dowcipy z zakresu religijnego stanowią treść tych tomików i dostarczają chwil wesołych.

Ks. J. Makłowicz **„Mały modlitewnik dla młodzieży"**. Lwów. 1926. Str. 64. Cena 30 gr.

W powyższej książeczce znajdują się najpotrzebniejsze dla młodzieży modlitwy i nabożeństwa.

Autor zastosował w swym modlitewniku metodę „Szkoły pracy" nietylko budząc uczucia religijne ale hartując także wolę ku wykształceniu charakteru.

Ks. J, Makłowicz **Złote czytanki dla młodzieży"**. Lwów 1926. Tom I, II, III (ilustr.) Cena po 30 gr.

W złotych czytankach znajdujemy przykłady i krotkie opowiadania, które podają nauczycielstwu i księżom materjał obyczajowy do nauczania młodzieży. Głównym jednak celem tego wydawnictwa jest dostarczenie lektury dla młodzieży i utworzenie planowej bibljoteczki szkolnej.

„W obronie Warszawy," obraz formatu 50 x 35 cm. cena 1 zł. za zaliczką 1.25. Format 25 x 18 cm. cena 30 gr. Pocztówka 15 gr. Odsprzedającym 30% opust. Na cele oświatowe, spełeczne i kościelne 40% opust.

Na obrazie powyższym przedstawia nam artysta T. Benda ten fragment z obrony Warszawy 1920 r. kiedy to ks. J. Skorupka z krzyżem w ręku szedł śmiało na śmierć wraz z młodocianymi ochotnikami. Obraz ten umieszczony w salach szkolnych pouczałby o tem, jak gorąco mamy bronić się przeciw bolszewizmowi, Do nabycia u wydawcy ks. J. Makłowicza w Kołomyji.

Tłoczono w Drukarni Diecezjalnej w Pińsku. Redaktor — **Roman Kreczmer.**